

HISTORIEN OM JOB – NIHILISMENS SAMMENBRUD

»Det er din egen skyld
Jobs Bog – nudansk og fortolket«
Bibelselskabets Forlag 2017

Betty Grønne
Ahrenfeldt
Sognepræst i Egeris,
provst for Skive
Provsti

Til indledning en lettere »oxford-agtig« bekendelse: jeg har aldrig, før denne nye oversættelse, været i stand til at læse Jobs Bog ordentligt eller dybt nok, om man vil. Det kunne for så vidt være læseren uendeligt ligeegyldigt, hvis det ikke var, fordi jeg stærkt formoder, at en hel del andre har det som jeg, at det at læse om andre menneskers lidelse, oven i købet orkestreret af Gud, er en afskrækkende tanke. Som det siges hos Esajas i kap. 53: *»... en lidelsesens mand, kendt med sygdom, én man skjuler ansigtet for, foragtet, vi regnede ham ikke for noget«.*

Imidlertid kan jeg nu konstatere, at Søren Holst og Malene Bjerres nyoversættelse har brudt min læsevægring over for de 42 klagefyldte kapitler og i øvrigt ikke blot er fremragende i sin sprogfornyelse, men også sine steder formår såvel at bevæge læseren dybt som at få os til at smile skævt. Et enkelt lille eksempel, fra kapitel 12, hvor Job har modtaget endnu en skylle af belæring fra en af sine venner om, at det her må være hans egen skyld. *»Job tog ordet igen: Hvor er I kloge! Når I dør, er der da ingen visdom tilbage i verden. Men jeg kan nu også tænke selv, jeg er ikke dummere end jer, og det I siger, kan enhver sige sig selv. Men jeg er til grin for mine venner, fordi jeg vil have*

svaret fra Gud«. Så enkelt, morsomt og bevægende oversat på en og samme tid!

Tre medfølgende essays

Et andet stærkt og åbnende træk ved nyudgivelsen er de tre medfølgende essays af henholdsvis filosofen Anders Fogh Jensen (AFJ), psykologen Elli Kappelgaard (EK) og teologen Leif Andersen (LA). Som de, der allerede har læst bogen, måske vil vide, har jeg lånt halvdelen af overskriften på denne anmeldelse fra et afsnit i AFJ's es-

»En perle af en tekst, der inddrager og dristigt sammenbinder Kants og Hegels tænkning om forstand og fornuft på smukkeste vis og i kølvandet heraf kalder Jobs bevægelse gennem klagen til håbet for et 'nihilismens sammenbrud'«.

say. Det er nemlig ikke blot en utrolig god og spændende analyse af bevægelsen fra tænkningen *lov-konsekvens* hen mod en tankegang, der måske kunne kaldes *virkelighedssammenbrud – nyt syn på og forhold til Gud*, der her lægges for dagen. Det er også, i forlængelse heraf, en perle af en tekst, der inddrager og dristigt sammenbinder Kants og Hegels tænkning om forstand og fornuft på smukkeste vis og i kølvandet heraf kalder Jobs bevægelse gennem klagen til håbet for et »nihillismens sammenbrud«. AFJ viser også sin filosofiske klasse med følgende overordnede definition af skriftet: »Historien om Job er historien om Væren, der er kommet væk fra sig selv« (p. 147). – Det er Væren, der har skrevet til sig selv gennem mennesket. Det forekommer mig fremragende og næsten johannæisk formuleret!

Godhed og nedsmeltning

Elli Kappelgaard og Leif Andersen er i samme liga som AFJ og har i øvrigt begge, i hver deres sprogtoner og med hver deres

mangfoldige referencer, også en dyb forståelse af, at vi her har at gøre med en Jakobs kamp i yderste potens, hvor det invaliderende slag på hoften og velsignelsen på det nærmeste er fuldstændigt vævet ind i hinanden. Det lidende menneske får intet svar på, *hvorfor* det skal lide – især LA skal have tak for at holde fast i denne pointe – men *hvem* Job står overfor, har både EK og LA berigende og bevægende refleksioner over, såvel kristologiske som skabelsteologiske. EK minder os om løven Aslan hos C.S. Lewis, der i sig forener sårbarheden og ubegribeligheden, den åbenbarede og den skjulte Gud. Samtidig leverer hun flere skarpe indsigter om forholdet mellem vores forståelse af verden som grundlæggende god og den nedsmeltning, det så ofte fører til, når vi erfarer, at vi ikke nødvendigvis slipper for lidelse, bare fordi vi opfører os (nogenlunde) godt. EK bruger samtidig Jobs bevægelse gennem lidelsen til at pege på menneskets enorme potentiale for at håbe på trods af alt. Job, siger hun, »... håber på noget han knapt nok ved, hvad er« (p. 179).

LA åbner sit essay med Händels arie »I Know that My Redeemer Liveth« (fra storværket »Messias«), der er et direkte citat fra Jobs Bog kap. 19. LA peger på dette kernested i Jobs Bog, som i nyoversættelsen bl.a. lyder: »For selv ved jeg jo godt, at den, der kan redde mig, lever/og at han til sidst vil gribe ind ...« og bruger det til at insistere på, at en tekst som Jobs Bog ikke lader sig læse forudsætningsløst. Det ved enhver, der har lært lidt om hermeneutik naturligtvis, men LA's klare kristologiske og eksistentielle erfarne læsning af Jobs Bog kan åbne selv en modstræbende eller uerfaren læsers øjne for dybderne i Jobs Bog.

Betty Grønne Ahrenfeldt